

Chiropcontact

**Contactblad van de vleermuizenwerkgroep van
Natuurpunt vzw**

18^e jaargang nr. 1

Vleermuizenwerkgroep

Voorzitter: Alex Lefevre

Klissenhoek 85, 2290 Vorselaar, 014 51 62 01

vleermuizenalex@yahoo.com

Secretaris: Sven Verkem

verkem.dhooghe@fulladsl.be

Penningmeester: Kris Boeckx

Koeneind 13, 2440 Geel, 014 59 26 26

Kris.Boeckx@pandora.be

Provinciale coördinatoren

West-Vlaanderen: Bob Vandendriessche

Begoniastraat 26, 8020 Oostkamp, 0477 75 74 91

bob.vandendriessche@natuurpunt.be

Oost-Vlaanderen: Daan Dekeukeleire

Polderdreef 37, 9840 De Pinte, 0474 48 89 79

daan.dekeukeleire@gmail.com

David Galens

Hoogstraat 28, 9820 Merelbeke, 0474 22 93 12

david.galens@gmail.com

Antwerpen: Filip Borms

Roosendaalbaan 21, 2920 Kalmthout, 03 666 15 56

filipborms@hotmail.com

Limburg: Ghis Palmans

Volmolenstraat 1, 3910 Neerpelt, 011 64 82 74

ghis.palmans@dxadsl.be

Brabant:

Contactpersoon Natuurpunt: Wout Willems

Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, 015 29 72 68

Wout.willems@natuurpunt.be

Wie jonger is dan 25 en interesse heeft in vleermuizen, kan ook contact opnemen met de vleermuizenwerkgroep van JNM

JNM, Kortrijksepoort 192, 9000 Gent, 09 223 47 81

zwg@jnm.be

Woord van de voorzitter

2011 was door de Verenigde Naties uitgeroepen tot Internationaal Jaar van de Bossen. 2012 is uitgeroepen tot het Internationaal Jaar van de Vleermuis (www.yearofthebat.com). Hieronder vind je een verklaring van Dr. Merlin Tuttle, hij is één van de meest vooraanstaande vleermuisonderzoekers maar bovenal een beschermer van deze unieke diersoort. In zijn verklaring heb ik de belangrijkste aandachtspunten onderlijnd. Enerzijds stellen we vast dat vleermuispopulaties nog steeds achteruit gaan, anderzijds toont onderzoek aan dat vleermuisen van kapitaal belang zijn voor ons eigen voortbestaan door de gigantische aantallen aan insecten die ze verorberen of al was het maar door hun rol in de regeneratie van de tropische regenwouden.

In dit internationaal jaar van de vleermuis wil ik dan ook iedereen oproepen om een actie op te zetten om deze fantastische dieren te beschermen. Het maakt niet uit wat (een voordracht over vleermuisen, ophangen van vleermuiskasten, beschermen van holle bomen, inrichten van een kerkzolder of ijskelder,) Elke actie, hoe klein ook draagt zijn steentje bij tot de bescherming van onze eigenste vleermuisen.

Geef je actie gerust door en dan nemen we ze op in de komende Chiropcontacten.

Vele vleergroetjes

Alex

Statement by Dr. Merlin Tuttle regarding Year of the Bat Celebration

I'm delighted to serve as Honorary Ambassador for the 2011-2012 Year of the Bat campaign and wish the very best of success to all who participate. Education regarding the essential roles of bats in maintaining healthy ecosystems and human economies has never been more important. Bats are found nearly everywhere and approximately 1,200 species account for almost a quarter of all mammals. Nevertheless, in recent decades their populations have declined alarmingly. Many are now endangered, though they provide invaluable services that we cannot afford to lose.

Simply because they are active only at night and difficult to observe and understand, bats rank among our planet's most misunderstood and intensely persecuted mammals. Those that eat insects are primary predators of the vast numbers that fly at night, including ones that cost farmers and foresters billions of dollars in losses annually. As such bats decline, demands for dangerous pesticides grow, as does the cost of growing crops like rice, corn and cotton.

Fruit and nectar-eating bats are equally important in maintaining whole ecosystems of plant life. In fact, their seed dispersal and pollination services are crucial to the regeneration of rain forests which are the lungs and rain makers of our planet.

Many of the plants which depend on such bats are additionally of great economic value, their products ranging from timber and tequila to fruits, spices, nuts and even natural pesticides.

Scary media stories notwithstanding, bats are remarkably safe allies. Where I live, in Austin, Texas, 1.5 million bats live in crevices beneath a single downtown bridge. When they began moving in, public health officials warned that they were diseased and dangerous--potential attackers of humans. Yet, through Bat Conservation International, we educated people to simply not handle them, and 30 years later, not a single person has been attacked or contracted a disease. Fear has been replaced by love as these bats catch 15 metric tons of insects nightly and attract 12 million tourist dollars each summer.

It is now well demonstrated that people and bats can share even our cities at great mutual benefit. As we will show through varied Year of the Bat activities, bats are much more than essential. They're incredibly fascinating, delightfully likeable masters of our night skies.

Huldenbergse ijskelder werd hersteld met aandacht voor vleermuizen

Koen Berwaerts & Annabel Pennings
Regionaal Landschap Dijleland
koen.berwaerts@rld.be

Aan het kasteel van Huldenberg ligt een ijskelder in het bos verscholen. Reeds in de jaren tachtig maakte de Vleermuizenwerkgroep met de toenmalige eigenaar een overeenkomst om also een interessantere overwinteringplek te creëren voor vleermuizen.

Het prachtig gemetselde bouwwerk ging helaas verder achteruit: een deel van de ingang stortte volledig in (Foto 1). Regionaal Landschap Dijleland (RLD) vzw zocht en vond middelen om de ijskelder enerzijds te herstellen en anderzijds geschikter te maken voor vleermuizen.

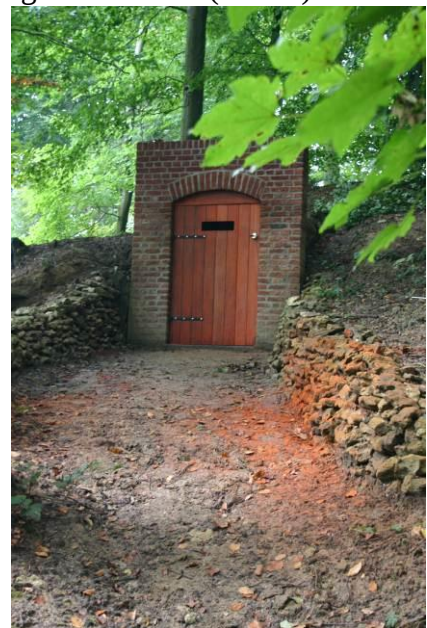
De ingang werd volledig terug opgemetseld met bijzondere aandacht voor het erfgoed. Twee gloednieuwe deuren mét invliegopening moeten er voor zorgen dat

de temperatuur beter gebufferd is en voldoende rust wordt gegarandeerd. De kuip werd afvalvrij gemaakt en voorzien van wegkruipmogelijkheden. In de gang werden twee houten vleermuiskasten voorzien. Enkele bedreigende grote bomen rond de kelder werden gekapt. Vrijwilligers hielpen mee de zandstenen muurtjes aan de ingang te herstellen (Foto 2).

Bij de jaarlijkse controle van de ijskelder in januari 2011 vond de Vleermuizenwerkgroep 7 overwinterende vleermuizen: 4 *Myotis spec.*, 1 Grootoorvleermuis en 2 niet verder determineerbare vleermuizen. Bijna allemaal bevonden ze zich in de recent opgehangen bakstenen. We mogen dus van een succesvolle inrichting spreken!

De ijskelder zal de volgende jaren verder opgevolgd worden door de Vleermuizenwerkgroep. Dit project kreeg de financiële steun van de gemeente Huldenberg, de provincie Vlaams-Brabant (leefmilieu en cultuur), het agentschap Onroerend Erfgoed en SOLABIO - 'Soorten en landschappen als dragers voor biodiversiteit' en het Europees Programma Interreg IV A voor de grensregio Vlaanderen-Nederland.

Een uitgebreid verslag a.h.v. foto's, incl. twee gepubliceerde artikels, is te vinden op www.rld.be (klik op Thema's → erfgoed → ijskelders en groentekelders).

Naast ijskelders, heeft RLD vzw ook aandacht voor de inrichting van bunkers als winterverblijf voor vleermuizen. In het najaar van 2011 werd een bunker in Sint-Joris-Weert (Oud-Heverlee) en een in Terlanen (Overijse) ingericht. Kijk op de website www.kwlinie.be voor meer informatie en fotoverslagen.

Plant ontwikkelde een vleermuisbaken

(Victoria Gill Science verslaggever, BBC Natuur , Erik Naeyaert)

Een wijnrank in het regenwoud heeft schotelvormige bladeren ontwikkeld die vleermuizen welke de plant bestuiven, aantrekken. Zo hebben wetenschappers ontdekt.

Uit tests bleek dat de bladeren uiterst efficiënt waren in het weerkaatsen van de geluidspulsen die deze vliegende zoogdieren gebruiken om te navigeren.

De vleermuizen vonden de plant twee keer zo snel wanneer de bladeren aanwezig waren als toen deze verwijderd werden.

Deze studie is de eerste die een plant vindt met "gespecialiseerde akoestische kenmerken." En zo bestuivers (= vleermuizen) helpt om ze te vinden met behulp van geluid.

Het is gekend dat planten hun fel gekleurde bloemblaadjes gebruiken om bestuivers aan te trekken. Wat we hebben gevonden is dat echolocatie evenwaardig is aan kleurrijke bloemen. Nu is er een vorm ontdekt die een specifieke echo produceert : een 'echo akoestisch baken'. De plant, *Marcgravia Evenia* , komt voor in het Caribische gebied .Wetenschappers brachten de plant in hun laboratorium om de akoestiek te meten. Ze schoten geluidspulsen af op de plant om te zien wat voor echo ze weerkaatsten. Een volgende stap was uit te zoeken hoe de vleermuizen hierop reageerden.

De onderzoekers onderzochten hoeveel tijd het een groep van nectaretende vleermuizen (*Glossophaga soricina*) zou kosten om een klein feeder in een donkere kamer te vinden.

Ze versierden de feeder, hetzij met 'schotelvormige bladeren' hetzij met normaal (veel platter) gebladerte van dezelfde plant.

Zodra het schotelvormige blad, gebruikt werd, vonden de vleermuizen de feeder in de helft van de tijd!

Hieruit blijkt duidelijk dat akoestische hulpmiddelen van belang zijn voor de bestuiving.

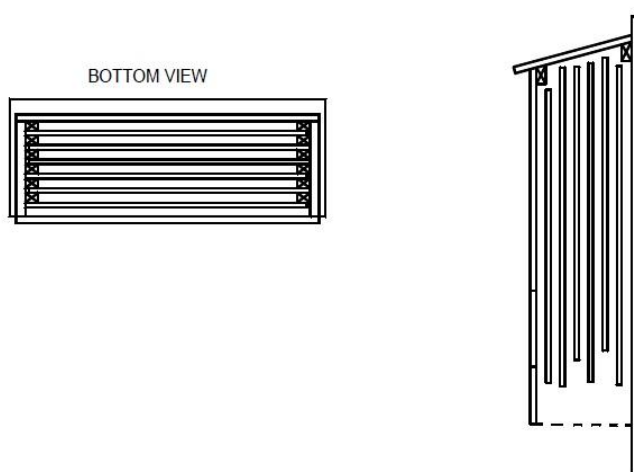

Kraamkast voor vleermuizen

(David Galens)

In februari werd de eerste van een reeks van vier kraamkasten voor vleermuizen opgehangen. Deze kasten vormen het laatste luik van een project rond de bescherming van vleermuizen dat ik in 2010 opstartte in het afdelingsgebied van Natuurpunt Boven-Schelde. Dit project omvatte de vleermuisvriendelijke inrichting van 8 kerkzolders en verder werden 4 ijskelders en 1 bunker ingericht als winterverblijfplaats. De financiering en uitvoering van dit project werden mogelijk gemaakt door de samenwerking tussen gemeente Merelbeke, Natuurpunt Boven-Schelde en het Agentschap voor Natuur en Bos in het kader van Bataction. Maar dit is stof voor volgende artikels.

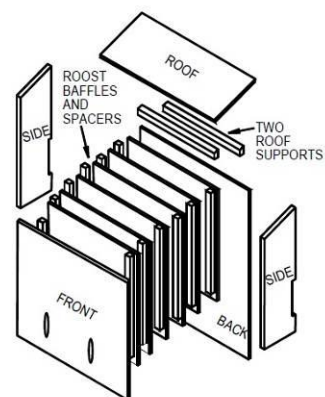
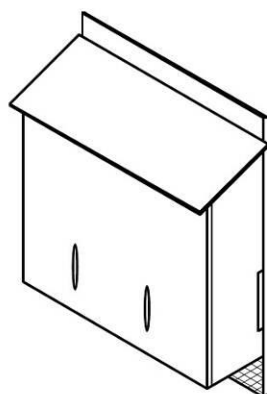
Vleermuizennestkasten bestaan in allerlei varianten waarbij de meesten als nadeel hebben dat ze door hun beperkte afmetingen niet voldoen als kraamverblijf. De ruimtes zijn te klein en dit heeft als gevolg dat er geen of te weinig verschillende temperatuurszones ontstaan. Mijn bedoeling was om enkele grote vleermuisenkasten te bouwen met voldoende temperatuursgradiënten en op te volgen hoe onze vleermuisfauna daarop reageert. Op enkele losstaande projecten na is daar in Europa heel weinig rond geëxperimenteerd en dus ook weinig over te vinden. De Amerikanen blijken echter goede ervaringen te hebben met

zulke kraamkasten en uit de verschillende bouwplannen heb ik uiteindelijk een model gekozen van the Pennsylvania Game Commission. Deze kast werd speciaal ontworpen voor kraamkolonies en biedt plaats aan zo'n 250 individuen van het formaat Kleine bruine vleermuis (*Myotis lucifugus*), te vergelijken met onze kleinere vleermuissoorten. Omwille van die reden leek het mij dan ook interessant om zo'n model in onze

contreien uit te testen.

Ik heb vier exemplaren van deze kasten laten maken (met veel dank aan Serge Hoste) uit watervast multiplex waarbij het dak werd voorzien van een laag roofing. In de buitenwand zijn vier luchtsleuven voorzien voor inwendige ventilatie. Voor een goede klimaatbeheersing en ook het vermijden van lichtinval is het heel belangrijk dat alle

kieren potdicht worden afgesloten. Binnenin is de kast door zes tussenschotten opgedeeld in compartimenten (afb1 en 2). Die zijn bovenaan open zodat de verschillende ruimtes intern

bereikbaar zijn. De kasten zijn langs de buitenkant in een donkere kleur geverfd voor een betere warmteopslag, de binnenste planken werden echter niet geverfd noch behandeld. Onderaan de achterste wand is een kunststof draadscherm voorzien en binnenin werden in alle planken groeven gemaakt om voldoende houvast te bieden (afb 3). Het resultaat is een uit de kluiten gewassen nestkast die 700x600x200mm meet en een gewicht van zo'n 25 kg in de schaal legt (afb 4).

De locatie van deze kasten moet aan volgende vereisten voldoen: richting ZW tot ZO = minstens 7 uur zon per dag, minstens op 3 meter hoogte, in de buurt van water, in de onmiddellijke omgeving van beschutting en in de nabijheid van een bos. Plaatsen met verlichting, verkeer, kans op vandalisme en schaduwrijke plekken zijn te mijden.

In het afdelingsgebied van Natuurpunt Boven-Schelde heb ik vier locaties gevonden die aan deze vereisten voldoen. Deze zijn allemaal eigendom van de gemeente Merelbeke en drie

daarvan zijn tevens in beheer van de plaatselijke NP-afdeling. De eerste kast werd opgehangen aan een populier (met veel dank aan het beheerteam van Natuurpunt Boven-Schelde) (afb5) die deel uitmaakt van een bomenrij tussen de huidige Schelde en een oude, afgesloten Scheldearm. Daarbij werden verschillende takken verwijderd om schaduw op de kast te vermijden en een vrije aanvliegroute te verkrijgen. De tweede kast is voorzien op een gelijkaardige locatie wat verderop. De derde en vierde kast worden elk op palen gemonteerd waarbij nummer drie een plaatsje krijgt aan een ecologische vijver. De vierde kast tenslotte komt in een open plek in een jong (ca 25 jaar oud), vochtig loofbosje dat grenst aan een oud kasteelpark. De kasten bevinden zich in vogelvlucht minimaal 360 m tot maximaal 2 km van elkaar waarbij de kast in het jonge bos het verst en meest geïsoleerd ligt. De andere drie hebben een goede verbinding met elkaar en bevinden zich ook in de directe omgeving (400m à 1500m naargelang hun locatie) van een kolonie watervleermuizen en grootoren spec die zich resp in een kasteelpark en op een kasteel-/kerkzolder bevinden. Ook liggen deze drie kasten in foerageergebied van zowel gewone als ruige dwerg, grootoor spec, watervleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. In het jonge bos is er vrij weinig vleermuisactiviteit, vermoedelijk ligt het zwaartepunt qua aantallen en diversiteit in het aangrenzend kasteelpark dus het is interessant om op te volgen of er mettertijd een verschuiving zal optreden door het aanbod van de nieuwe verblijfplaats.

Uiteraard weet je met zulke projecten nooit op voorhand of die succes zullen hebben maar als je 't niet probeert kom je dat natuurlijk ook nooit te weten. Eenmaal alle vier op hun plaats valt 't dus af te wachten hoe en welke vleermuissoorten zullen reageren op deze potentiële verblijfplaatsen. En in dat geval zal 't ook interessant zijn om vast te stellen op welke manier

ze die gaan gebruiken, nl als kraamplaats of (tussen)verblijf voor groepjes/solitaire dieren. Dit project moet dus eerder gezien worden als een experiment en indien succesvol kan daar dan verder op geborduurd worden. Het spreekt natuurlijk voor zich dat zulke kasten niet mogen

gebruikt worden om het kappen van holtebomen te rechtvaardigen maar ze kunnen eerder dienen als noodoplossing als een kapping toch onvermijdelijk is of om een gebied met een laag aanbod aan verblijfplaatsen aantrekkelijker te maken voor vleermuizenpopulaties.

Het bouwplan en enkele foto's van 'the making of ' zijn te vinden opvolgende site bij het hoofdstuk 'Bescherming':

<http://www.natuurpunt.be/nl/vleermuizenwerk-groep-oost-vlaanderen-2523.aspx>

Uit de krant

van onze mediawatcher Wout Willems

Uit De Standaard van 12 november 2011

Zeldzame vleermuis ontdekt in Haspengouw

Bij een onderzoeksproject werden zes bossen in Haspengouw ontdekt waar een zeldzame vleermuis, de Bechsteins, onderdak vindt. Het provinciebestuur van Limburg gaat de bossen nu uitrusten met vleermuiskasten.

Tijdens de zomer van 2011 startte de Stichting Ecologisch Vleermuis Onderzoek Nederland met het onderzoek naar de Bechsteins vleermuis. Tijdens dat project in samenwerking met de provincie Limburg werden in Kortesseem, Riemst, Heers, Hoeselt en Sint-Truiden zes bossen ontdekt waar de Bechsteins vleermuis haar jongen groot brengt.

Uitgebreide zoektocht

De middelgrote vleermuis is een vrij onbekende en zeldzame soort in Vlaanderen.

De voorbije jaren werd het dier in zeer lage aantallen opgemerkt tijdens de wintertellingen in de mergelgroeves van Riemst en Heers en tot voor kort wist niemand waar deze soort in de zomer verbleef en haar jongen groot bracht.

Door negentien vrouwtjes te voorzien van zendertjes, konden de onderzoekers de diertjes volgen. 'Eénmaal de vleermuizen gelokaliseerd, probeerde een ploeg onderzoekers de exacte boomholtes waarin de gevolgde vrouwtjes zaten, te vinden', weet gedeputeerde van Natuur en Milieu Frank Smeets (CD&V). 'Typerend is dat de beestjes kiezen voor dikke, oude

eiken en essen en een kruidenrijke ondergroei. De vleermuis kan met haar korte en brede vleugels behendig in deze dichte bossen manoeuvreren.'

Hoogstamboomgaard

'Ook hoogstamboomgaarden blijken geschikt: in een oude kerselaar aan de rand van Hoeselt bleek ook een vrouwtje te wonen', besluit Smeets.

Het onderzoek kreeg zo'n 20 000 euro financiële steun van de provincie Limburg via een biodiversiteitsproject en werd uitgevoerd in samenwerking met het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, de gemeenten Riemst en Heers en de Bosgroep Zuid-Limburg. Nadat alle onderzoeksresultaten van 2011 verwerkt zijn, worden er volgend voorjaar in de geschikte bossen vleermuiskasten opgehangen.

Nog betere thuis

Op die manier hoopt het provinciebestuur de vleermuizen in Haspengouw een nog betere thuis te geven.

Uit Het Laatste Nieuws van 29 december 2011

Dieren nog niet in winterslaap

Van vleermuizen tot bruine kikkers, egels en eekhoorns: ze zijn nog allemaal klaarwakker, terwijl ze al lang in hun winterslaap hadden moeten zijn. "Voor de dieren die leven van insecten, wordt dat problematisch", zegt Hilde Mertens van de Werkgroep Vleermuizen van Natuurpunt. "Want de insecten worden steeds schaarser. Straks hebben ze niets meer te eten." Dieren die een winterslaap houden, doen dat spontaan pas als het kouder wordt. "Het hangt er een beetje van af, maar voor een vleermuis moet het 's nachts toch vriezen", zegt Hilde Mertens. "Dan daalt zijn hartslag en teert hij op zijn opgeslagen vetreserves. Hij wordt weer wakker als de temperatuur stijgt. Dan is het lente en zijn er weer volop insecten in de natuur. Maar nu is het te warm voor de vleermuis om een winterslaap te houden én er zijn nauwelijks insecten meer. Als het niet gauw kouder wordt, moet hij zijn eigen vetreserves aanspreken terwijl hij nog niet eens in winterslaap is. Veel dieren zullen het dan niet overleven." (BVP)

Uit Het Laatste Nieuws van 29 december 2011

Populieren verdwijnen

De gemeente Beveren gaat een aantal populieren inruilen voor andere bomen zoals eiken en essen. Die gaan langer mee en zorgen voor een rijkere ecologie in en rond de bomen. Zware takbreuken, het feit dat er geen kruin meer is of een te gevaarlijke onderhoudsbeurt zijn veelal de redenen om de populieren te kappen. Dit is het geval aan de Molenbeekweg in Melsele, aan de Grote Geule in Kiildrecht en aan de Blauwe Staak en Steenbeekstraat in Vrasene. Aan het fort van Haasdonk, een viersterren-vleermuizenhotel en een van de belangrijkste overwinteringgebieden voor vleermuizen in Vlaanderen, wordt in de Vestingstraat een rij lindebomen aangeplant. Bomenrijen zijn immers belangrijke vliegroutes voor heel wat vleermuissoorten.(PKM)

Uit de Gazet van Antwerpen van 5 januari 2012

"Vuurwerk is gevaarlijk voor vleermuizen" Mortsel

"Zolang Mortsel niet zeker is van het effect van de knallen in de historische gebouwen van het fort, waar de vleermuizen slapen, kan het vuurwerk best ergens anders plaatsvinden", zegt Wout Willems van de Vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt.

Vrijdag vindt de traditionele nieuwjaarsdrink van het stadsbestuur plaats op de terreinen van Fort IV. En wel omdat het Stadsplein, waar het feest de voorbije jaren doorging, nog steeds één grote werf is.

Op zich lijkt er geen vuiltje aan de lucht. Maar dat is uiteraard buiten de waardevolle vleermuizenpopulatie gerekend die in de gangen van Fort IV huist.

"Bij de laatste tellingen noteerden we 70 tot 100 vleermuizen", zegt Wout Willems van de Vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt. "Momenteel zijn die allemaal aan hun winterslaap bezig. En zij mogen daarin niet gestoord worden. Als dat vuurwerk tot in de wandelgangen van het fort te horen en te voelen is, vormt dat wel degelijk een gevaar voor de vleermuizen. Wanneer zij een keer extra gewekt worden in hun winterslaap dan overleven ze het niet. En ze hebben het trouwens al erg lastig met deze warme winter.

Hun lichaam past zich aan aan de omgevingstemperatuur. Door de hoge temperaturen moeten ze dus veel actiever zijn. Maar bij gebrek aan insecten beschikken ze niet over voldoende voedsel om daarin te slagen. "

Reden te meer volgens Willems om het vuurwerk zo ver mogelijk van de vleermuizenpopulatie af te schieten. Zoniet, spreekt de expert wel degelijk over een

bedreiging. "Ze hadden op voorhand het effect van die vuurpijlen moeten testen", zegt Willems. "Nu kennen we de gevolgen niet en daarom acht ik het hoe dan ook raadzamer om het vuurwerk elders te doen."

Uit het Belang van Limburg van 4 februari 2012

Tellers ontdekken na 10 jaar weer een ingekorven vleermuis

De mergelkuilen in Vechmaal zijn een ideale winterverblijfplaats voor vleermuizen. Al sinds 1942 wordt hier elke winter het aantal langslapers geteld. Vorig weekend gingen 19 vleermuistellers van de vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt ondergronds. Tijdens de telling zijn 155 overwinterende vleermuizen gespot.

"Dit aantal blijft de laatste winters stabiel, maar het zijn er nog altijd een pak minder dan eind jaren '90, toen hier meer dan 300 vleermuizen geteld werden", zegt Joke Rymen van Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren. "In 2004 waren het er zelfs nog 292. Tien jaar geleden werd ook de laatste overwinterende ingekorven vleermuis geteld in de kuilen van Vechmaal, sinds toen stond de teller steeds op nul. Vorig weekend hadden we wel prijs: er werden twee ingekorven vleermuizen gevonden.

Dit is fantastisch nieuws, de ingekorven vleermuis is immers de adoptiesoort van de gemeente Heers. Dit is ook een goede zaak voor de biodiversiteit in Vlaanderen, want deze Europees beschermde vleermuis is er ernstig bedreigd."

Winterslaap

De ingekorven vleermuis heeft zijn naam te danken aan de ingekorven vorm van zijn oren. "Deze vleermuis voedt zich met spinnen en mestvliegen die hij van de planten plukt", weet Joke Rymen. "Om hun winterslaap te overleven teren de vleermuizen op de vetreserves die ze tijdens de herfst hebben opgebouwd. Maar deze zijn niet oneindig. De vleermuizen mogen tijdens hun slaap niet te vaak wakker worden, want dit vergt enorm veel energie. Om de vleermuizen in Vechmaal ongestoord te laten slapen, werden in 2011 twee mergelkuilen vleermuisvriendelijk afgesloten. Bovendien is de ingekorven vleermuis een soort die eten zoekt in open bossen en in de buurt van kleine landschapselementen, zoals hagen, poelen, houtkanten en holle wegen. Deze elementen zijn kenmerkend voor Heers en verdienen daarom ook de nodige bescherming en voorbereiding. Zo hebben we 125 nieuwe hoogstamfruitbomen aangeplant, een 100-tal oude fruitbomen gesnoeid, nieuwe meidoornhagen aangeplant en infoavonden georganiseerd. Een hele waaier aan acties dus die hopelijk op termijn ervoor zorgen dat nog meer vleermuizen in Heers een thuis vinden."

Subsidies

Ook de inwoners van Heers kunnen de vleermuizen helpen. "Sinds begin 2011 kunnen inwoners aanspraak maken op subsidies voor de aanleg en het onderhoud van kleine landschapselementen", vertelt schepen van leefmilieu Christiane Henry. "Bovendien hopen we dat we samen met de plaatselijke natuurvereniging, Natuurpunt De Herk Heers, binnenkort de gemeentelijke Waterkuil vleermuisvriendelijk kunnen afsluiten.

Enkel het nodige budget moet nog bij elkaar gezocht worden."

Aantal vleermuizen gaat fors achteruit

NATUURPUNT VRAAGT SPOED BIJ ONTEIGENING FORT

Natuurpunt Wase Linkerscheldeoever (WAL) trekt aan de alarmbel. De populatie vleermuizen gaat zienderogen achteruit en er moeten dringend maatregelen genomen worden. Daarom vraagt Natuurpunt aan minister Joke Schauvliege om wat vaart te zetten achter de onteigening van het fort. Volgens de woordvoerder van de minister is de procedure lopende, maar kan er nog geen concrete timing worden gegeven.

Het Fort van Haasdonk mag voor vleermuizen bij de belangrijkste overwinteringsplaatsen in Vlaanderen gerekend worden en is een Europees habitatrichtlijngebied. In totaal werden al 5 soorten waargenomen waarvan enkele bedreigd worden. Vorig jaar was er groot alarm omdat Defensie besliste het 22 hectaren groot domein openbaar te verkopen. Er waren meteen heel wat kandidaten. Na zware druk van Natuurpunt WAL en tussenkomst van burgemeester Marc Van de Vijver werd de verkoop stopgezet en besliste minister Joke Schauvliege om het domein te onteigenen. "Enkele maanden geleden vernamen we van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) dat er een onteigeningsdossier was opgemaakt. Sindsdien werd het stil rond het fort. Daarom hebben we nu een brief aan minister Schauvliege geschreven om spoed te zetten achter de procedure", zegt Arno Thomaes van Natuurpunt WAL. "De laatste jaren gaan de aantallen overwinterende vleermuizen in het Fort van Haasdonk, net als in enkele andere overwinteringsplaatsen, achteruit. Vier jaar geleden troffen we nog 278 vleermuizen aan in het fort. Bij de laatste telling in februari vonden we maar 216 vleermuizen."

Onteigening noodzakelijk

Deze evolutie is volledig te wijten aan de daling van de watervleermuizen. "De Baardvleermuizen nemen nog toe, wat bewijst dat er niets mis is met de waarde van het Fort van Haasdonk als overwinteringsplaats", zegt Thomaes. "De watervleermuis jaagt boven water. Een verbinding maken met de Barbierbeek kan een grote hulp zijn. Zo vinden deze diertjes ook hun weg naar de nieuw aangelegde potpolder in Kruibeke. Voor andere soorten zoals de Franjestaart zijn bomenrijen dan weer belangrijk als navigatiemiddel. Hier denken we aan een de verbinding van het fort met de bossen van Westakkers. Er kan dus heel wat gebeuren, maar de onteigening van het fort is de eerste noodzakelijke stap." Thomaes benadrukt dat investeren in vleermuisbescherming een economische return kan opleveren. "Vleermuizen zijn natuurlijke insectenbestrijders waardoor er minder schadelijke insecticiden moeten gebruikt worden en de melkproductie kan stijgen door het vangen van irriterende vliegen en dazen. Tot slot kan het fort na een verwerving opengesteld worden voor een breed publiek." Patrick Verstuyft, woordvoerder van minister Schauvliege, laat weten dat de procedure nog loopt. "Een concrete timing kunnen we nog niet geven maar er komen zeker beschermingsmaatregelen voor de vleermuizen en uiteraard zullen we hiervoor beroep doen op de expertise van Natuurpunt."

Mededelingen, activiteiten

Giften

Het rekeningnummer waarop giften mogen gestort worden is: 293-0212075-88 van Natuurpunt. Om de vleermuizenbescherming in Vlaanderen te ondersteunen mag het projectnummer 3171 vermeld worden. Giften vanaf 40 € zijn fiscaal aftrekbaar. Alle giften die op dit projectnummer toekomen, worden integraal gebruikt om aankopen van vleermuisreservaten te ondersteunen zoals het fort van Walen, de Schans van Smoutakker, de Steenoven te Turnhout, enz.

Abonnee Chiropcontact

Wil je Chiropcontact in de toekomst niet meer ontvangen, geef dan jouw naam en emailadres door aan vleermuizen@natuurpunt.be. Ook nieuwe abonnees voor Chiropcontact kunnen zich via hetzelfde adres aanmelden. Graag met vermelding van provincie en adres. Mededelingen en artikels stuur je best naar kris.boeckx@vleermuizeninfo.be.

Website Vleermuizenwerkgroep Oost-Vlaanderen

De vleermuizenWG van Oost-Vlaanderen heeft vanaf nu z'n eigen site:

<http://www.natuurpunt.be/nl/vleermuizenwerkgroep-oost-vlaanderen-2523.aspx>

Uitsmijter

Een gat in de markt!

Goedendag,

Ik heb volgend probleem dat misschien kan opgelost worden met vleermuizen:

In een kruipkelder onder mijn woning stel ik vast dat er zich duizenden of misschien wel miljoenen muggen bevinden.

Deze met een muggenbestrijder te lijf gaan vind ik uitgesloten omdat alle producten die hiervoor gebruikt worden kankerverwekkend zijn.

Ik lees nu dat vleermuizen uitstekende muggenvangers zijn.

Daarom mijn misschien wat ongewone (maar natuurvriendelijke) vraag, kunnen wij via natuurpunt niet een aantal vleermuizen “ontlenen”?

Met vriendelijke groeten ,

X

